

DUKATI

1. Austrijski zlatnik 'Wiener Philharmoniker'
2. Austrijski zlatni dukat 'Franjo Josip'
3. Austrijski zlatnik florin i franak 'Franjo Josip'
4. Belgijski zlatnik 'Leopold II'
5. Engleski zlatnik 'Sovereign'
6. Francuski zlatnik 'Marianne - pijetao'
7. Francuski zlatnik 'Angel' (Andeo)
8. Francuski zlatnik 'Napoleon'
9. Jugoslavenski zlatnik Josip Broz Tito
10. Švicarski zlatnik 'Vreneli - Helvetia'
11. Talijanski zlatnik 'Marengo' (Vittorio, Umberto)
12. Ugarski zlatnik 'Ferencz Jozsef'
13. Ugarski zlatnik forint i franak 'Ferencz Jozsef'
14. Južnoafrički zlatnik 'Krugerrand'
15. Kanadski zlatnik 'Javorov list' (Maple leaf)
16. Kineski zlatnik 'Panda'
17. Meksički zlatnik od 50 pesosa
18. Zlatnik 'Američki bizon' (American Gold Buffalo)
19. Zlatnik 'Američki orao' (American Gold Eagle)
20. Zlatnik 'kralj Milan I' iz Srbije
21. Zlatni dukat 'kralj Aleksandar'
22. Američki zlatnik 20 dolara (twenty dollars)

1. Austrijski zlatnik 'Wiener Philharmoniker' (Bečka filharmonija)

Zlatnik 'Bečki filharmonik' proizvodi se u austrijskoj firmi 'Muenze Osterreich' od zlata čistoće 99,99 posto (24 karata). Prvo izdanje na tržištu se pojavilo 1989. godine, i od tada svake godine se kuje se novo izdanje.

Dizajn zlatnika posvećen je svjetski poznatom austrijskom simfonijskom orkestru. Zbog toga su na prednjoj strani prikazani simfonijski instrumenti (violina, harfa, rog...) iznad kojih je polukružno isписан tekst WIENER PHILHARMONIKER (Bečka filharmonija).

Na zadnjoj strani utisnut je reljef velikih orgulja u koncertnoj dvorani 'Musikverein' u Beču, u kojoj svoje nastupe ima Bečka filharmonija. Iznad orgulja isписан je tekst REPUBLIK ÖSTERREICH (Republika Austrija).

Ispod orgulja ispisana je količina zlata u uncama (31,1035 grama) što zlatnik i sadrži.

Tekstom "1 UNZE GOLD 999,9" označen je zlatnik težine jedne unce i nominale 100 eura. Na zlatniku od pola unce (15,5517 grama) ispisano je "1/2 UNZE GOLD 999,9" i nominala 50 eura. Zlatnik nominale 25 eura sadrži jednu četvrtinu unce (7,7758 grama), što je indicirano tekstrom "1/4 UNZE GOLD 999,9". I konačno, zlatnik koji sadrži jednu desetinu unce zlata (3,1103 grama) ima otisnut tekst "1/10 UNZE GOLD 999,9" i nominalu 10 eura.

'Bečki filharmonik' od jedne unce ima promjer 37 milimetara i debljinu do 2 milimetra, od pola unce promjer 28 milimetara i debljinu do 1,6 milimetara, od četvrtine unce 22 milimetara i debljinu do 1,2 milimetra i od desetine unce 16 milimetara i debljinu do 1,2 milimetra. (Navedene mjere mogu neznatno odstupati od zlatnika do zlatnika).

Prema podacima Svjetskoga vijeća za zlato 'Bečki filharmonik' bio je najprodavaniji investicijski zlatnik u svijetu u godinama 1992, 1995. i 1996. Posebno je popularan u Evropi i Japanu, gdje drži oko 50 posto tržišta investicijskim zlatnicima.

2. Austrijski zlatni dukat 'Franjo Josif', jednostruki i četverostruki

Sigurno najrasprostranjeniji zlatni dukat 'Franjo Jozef' (poznat i kao 'Franz Jozef') krajem 19. i početkom 20. vijeka smatrao se sredstvom očuvanja vrijednosti, te su ga brojni građani

Austro-Ugarske Monarhije, ali i drugih zemalja u Evropi, kupovali kao vjenčani poklon, ukras ili naprsto kao zalog za budućnost. Koristio se takođe i za međunarodna plaćanja.

Zbog svoje rasprostranjenosti i popularnosti kroz prethodne vijekove, on se i danas često može naći u BiH.

3

Ovaj se dukat još i danas izrađuje u milionskim primjerima u austrijskoj firmi Muenze Osterreich u obliku kakvog je imao izvorni dukat iz 1915. godine, što uključuje i utisnutu godinu izdanja. Obadvije kovanice izrađene su od zlata čistoće 986 (98,6 posto).

Jednostruki dukat 'Franjo Jozef'

Promjer jednostrukog dukata iznosi 20 milimetara, debljina 0,7 milimetara, a težina mu je 3,49 grama. U sebi sadrži 0,1106 unci čistog zlata.

Na reversu zlatnika utisnut je lik cara Franje Josipa (Franz Jozef) okružen tekstom FRANC IOS I D G AVSTRIAEC IMPERATOR. Na zadnjoj strani se nalazi grb Austro-Ugarske monarhije, te dvoglavi austrijski carski orao, okružen tekstom HUNGAR BOHEM GAL LOD ILL REX A A 1915.

Četverostruki dukat 'Franjo Jozef'

4

Težina četverostrukog dukata iznosi 13,9636 grama, promjer mu je 40 milimetara, a debljina 0,7 milimetara. U sebi sadrži 0,4430 unci čistog zlata.

Na reversu zlatnika otisnut je lik cara Franje Josipa (Franz Jozef) u svečanom imperatorskom odijelu i tekst FRANC IOS I D G AVSTRIAEC IMPERATOR. Na zadnjoj strani se nalazi grb Austro-Ugarske monarhije, te dvoglavi austrijski carski orao, s tekstrom HUNGAR BOHEM GAL LOD ILL REX A A 1915. Na dnu kovanice nalazi se brojka četiri u zagradama (4), koja utvrđuje vrijednost od četiri dukata.

3. Austrijski zlatnik florin i franak 'Franjo Josip'

Austro-Ugarska je Monarhija u razdoblju između 1870. i 1892. godine izdavala zanimljiv zlatni novac s izraženom dualnom nominalom, u florinima i u francima. Riječ je o izdanjima koja su se koristila kao monetarno sredstvo u zemljama okupljenima u 'Latinsku Monetarnu Uniju' utemeljenoj 1865. godine.

Zadnje izdanje ove kovanice iz 1892. godine postalo je osnovica za sva kasnija izdanja, zbog čega je zlatnik s otisnutom 1892. godinom postao de facto investicijskim, a ne više monetarnim sredstvom. Austrijska firma Muenze Osterreich proizvodi zlatnik u nepromijenjenom dizajnu još i danas. Čistoća zlata ovih kovanica iznosi 900.

4 florina / 10 franaka

Zlatni novac 'Franjo Josip' nominale 4 florina ili 10 franaka ima promjer od 18,7 milimetara, a težina mu je 3,2258 grama. U sebi sadrži 0,0933 unci čistoga zlata (2,9033 grama).

Na zadnjoj strani zlatnika utisnut je lik cara Franje Josipa (Franz Jozef) s lovovovim vijencem na glavi, okružen tekstrom FRANCISCVS IOSEPHVS I D C IMPERATOR ET REX. Na zadnjoj strani se nalazi dvoglavi carski orao s austrijskim grbom u sredini, okružen tekstrom IMPERIVM AVSTRIACVM, nominalom 4 Fl i 10 Fr, te ispisanim godinom (pretisak ima utisnutu 1892. godinu).

8 florina / 20 franaka

Dizajn zlatnog novca od 8 florina ili 20 franaka identičan je zlatniku niže nominale vrijednosti.

Na zadnjoj strani sadrži lik Franje Josipa (Franz Jozef), okruženog tekstom FRANCISCVS IOSEPHVS I D C IMPERATOR ET REX. Na zadnjoj strani je utisnut dvoglavi orao s grbom, te tekstrom u krugu IMPERIUM AVSTRIACVM, nominalom 8 Fl i 20 Fr, te ispisanim godinom (ukoliko je riječ o pretisku, ispisana je 1892. godina)

Težina mu je 6,45 grama, a promjer 21,1 milimetar. U sebi sadrži 0,1867 unci čistoga zlata (5,8 grama).

4. Belgijski zlatnik 'Leopold II'

U belgijskom su se kraljevstvu od 1867. do 1882. godine kovali poznati zlatnici nominale 20 franaka. U tih petnaest godina iskovano je više od 25 miliona komada.

Postoje dva oblika ovoga zlatnika koje se tek neznatno razlikuju u liku prikazanoga kralja Leopolda II, točnije u daljini (odnosno gustoći) njegove brade. Na zadnjoj strani zlatnika nalazi se u profilu kraljev lik okrenut na desno. Uz rub, oko njegove glave, isписан je tekst LEOPOLD II ROI DES BELGES, a na dnu se nalazi godina izdanja.

Revers kovanice sadrži belgijski kraljevski grb s lavom utisnutim na kraljevski plašt i krunom, iznad kojih se nalazi tekst L'UNION FAIT LA FORCE. Ispod grba ispisana je nominala zlatnika 20 FR. Debljinom ruba kovanice ugraviran je tekst DIEU PROTEGE LA BELGIQUE zajedno sa pet.

Težina kovanice iznosi 6,45 grama, promjer je 21,5 milimetar, a debljina 1,25 milimetara. Sadrži 90 posto, odnosno 5,8 grama ili 0,1867 unci čistog zlata.

5. Engleski zlatnik 'Sovereign'

Velika Britanija već nekoliko vijekova kuje zlatni novac 'Sovereign' (u prevodu: 'vladar' ili 'suveren'). Oblik, veličina i težina toga zlatnika mijenjali su se kroz istoriju, a zatim je 1817. godine utvrđen standard prema kojem ih je lako prepoznati.

Britanski zlatni novac 'Sovereign' ima težinu od 7.9881 grama, promjer 22,05 milimetara, debljinu 1.52 milimetara, čistoću 0,9167 ili 91,67 posto zlata, stvarnu količinu zlata 7.3224 grama ili 0,2354 unci. Na prednjoj strani prikazuje motiv Svetog Đurđa kako ubija zmaja, a na zadnjoj strani lik engleskog suverena.

Kraljica Elizabeth II

Zlatni novac 'Sovereign' s likom engleske kraljice Elizabeth II kuje se od 1957. godine sve do danas, uz prekid od 1968. do 1974., te od 1982. do 2000.

Lik kraljice pojavljuje se u dva oblika: sa trakom u kosi (mlada kraljica) i sa kraljevskom dijademom (kraljica u poznjoj dobi). Tekst na obversu glasi: ELIZABETH II DEI GRATIA REGINA F.D.

Na zadnjoj strani kovanice s kraljicom Elizabeth II nalazio se motiv Sv. Juraja u borbi sa zmajem na svim izdanjima, osim na izdanju iz 1989. godine, koji je izdan povodom 500. godišnjice izdavanja prvog zlatnika 'Sovereign', kada je predstavljen jedinstveni dizajn.

Kralj Georg V

Iskovan u razdoblju od 1911. do 1935. godine, engleski je zlatni novac 'Sovereign' sadržavao lik kralja Georgea V, okrenutog u profilu lijevo. Tekst na obversu glasi: GEORGIVS V DG BRITT OMN REX FD IND IMP.

Ovaj se zlatnik kovan je u fabrikama Engleske, Australije, Kanade, Indije i Južnoafričke Republike.

Kralj Edward VII

Kralj Edward VII u profilu okrenutom udesno nalazi se na zlatnim kovanicama 'Sovereign' izdavanima u razdoblju od 1902. do 1910. godine. Tekst na zlatniku glasi EDWARDVS VII D G BRITT OMN REX F D IND IMP.

Riječ je o zlatniku koji se kovao tek nekoliko godina, budući da je i vladavina kralja Edwarda VII, prema britanskim standardima, relativno kratko trajala. Prva izdanja kovana su u kanadskoj kovnici u Ottawi, a zatim i u Londonu, Melbourneu, Perthu i Sydneyu.

Kraljica Victoria

Lik engleske kraljice Victorie pojavljuje se na britanskim zlatnicima 'Sovereign' proizvedenim u razdoblju od 1838. do 1901. godine.

Tekst na zlatniku prvoga izdanja, s likom kraljice u mladoj dobi na obversu glasi: VICTORIA D G BRITANNIAR REG F D. Drugo izdanje sadrži skraćeni tekst VICTORIA D G BRITT REG F D. I konačno, zadnje, treće izdanje (na slici), poznatije i kao izdanje "s velom", sadrži tekst VICTORIA DEI GRA BRITT REGINA FID DEF IND IMP.

6. Francuski zlatnik 'Marianne - pijetao'

Francuski zlatnik od 20 franaka iz doba Treće republike poznat je kao zlatnik "Marianne", nazvan po liku mlade žene na reversu. Marianne je francuski nacionalni simbol koji alegorijski predstavlja slobodu i razum.

Isti je zlatnik poznat i kao "pijetao" budući da se na njegovu reversu nalazi galski pijetao, takođe jedan od simbola Francuske.

Na prednjoj strani ove zlatne kovanice, kružno iznad pijetla ispisana je tekst LIBERTE - EGALITE - FRATERNITE (sloboda, jednakost, bratstvo). Nominala od 20 franaka ispisana je donjem srednjem dijelu (20 Fcs), razdvojena pijetlovinog nogama. Na dnu je utisнутa godina izdanja.

Na zadnjoj strani prikazan je lik djevojke Marianne s vijencem od hrastovih grančica oko glave, uz kružno ispisani tekst REPUBLIQUE FRANCAISE (Republika Francuska).

Težina zlatnika je 6,45 grama, a čistoća zlata je 90 posto, što znači da u sebi sadrži 5,8065 grama ili 0,1867 unci čistog zlata. Promjer kovanice je 21 milimetar, a debljina 1,3 milimetara.

Francuski zlatnik "Marianne - pijetao" smatra se jednim od najpopularnijih klasičnih investicijskih zlatnika, koji je iskovan u razdoblju od 1898. do 1914. godine. Kovanice s otisnutim godinama od 1907. do 1914. službeno su kovane u kovnici u Parizu i kasnije, od 1921. do 1960. godine.

7. Francuski zlatnik 'Angel' (Andeo)

Na prednjoj strani ovoga zlatnika prikazan je motiv anđela koji ispisuje francuski ustav postavljen na prijesto.

Lijevo od anđela, iza njegovih leđa, utisnut je snop sa sjekirom (fascis), simbol vlasti i moći. Desno od anđela nalazi se ponosni pjetlić koji simbolizuje borbeni duh francuske republike. Iznad anđela polukružno je isписан tekst REPUBLIQUE FRANCAISE (Republika Francuska).

14

Motiv na prednjoj strani ovoga zlatnika oblikovan je tokom francuske građanske revolucije potkraj 18. vijeka. Taj je isti dizajn 1871. godine ponovno iskorišten kao motiv na popularnoj seriji zlatnika od 20 franaka, koja je izdavana sve do 1898. godine.

Zadnja strana prikazuje lovorov vijenac mira i napretka usred kojega je utisnuta nominala zlatne kovanice (20 francs), te godina izdanja. Kružno iznad vijenca nalazi se tekst LIBERTE, EGALITE, FRATERNITE (sloboda, jednakost, bratstvo).

Težina zlatnika je 6,45 grama, a čistoća zlata je 90 posto, što znači da u sebi sadrži 5,8065 grama ili 0,1867 unci čistoga zlata. Promjer kovanice je 21 milimetar, a debljina 1,3 milimetara.

Francuski zlatni "Anđeli" od samoga su se početka smatrali kao donositelji sreće osobi koja ga je posjedovala, zbog čega je bio prozvan "lucky Angel". Zbog toga su ga na svojim putovanjima u svojim džepovima imali kapetani trgovачih i putničkih brodova, piloti vojnih aviona za vrijeme oba svjetska rata, kao i vojnici u borbenim akcijama.

8. Francuski zlatnik 'Napoleon'

Francuske zlatne kovanice od 20 franaka s likom Napoleona III, predsjednika Francuske u razdoblju Druge Republike, kovale su se od 1852. do 1870. u milionskim nakladama, zbog čega se i danas često mogu vidjeti u numizmatičkim kolekcijama širom svijeta.

Osim od 20 franaka, ovaj se zlatnik kovao i u nominalama od 50 i 100 franaka. Na prednjoj strani kovanice od 20 franaka nalazi se lik Louisa-Napoleona Bonapartea u profilu okrenutog udesno, s tekstrom NAPOLEON III EMPEREUR koji okružuje lik francuskog imperatora.

Izdanje iz 1852. godine nosi drugačiji tekst oko glave: LOUIS NAPOLEON BONAPARTE. Na dnu je utisnuto ime autora kovanice: BARRE.

Zadnja strana kovanice vrlo je jednostavna. Unutar lovorovog vijenca nalazi se tekst nominale 20 FRANCS ispod koje je ispisana godina izdanja. Na dnu reversa nalazi se još i oznaka izdanja (obično je to slovo A). Kružno oko vijenca ispisani su tekst EMPIRE FRANCAIS (izdanje iz 1852. nosi tekst REPUBLIQUE FRANCAISE).

Težina kovanice iznosi 6,45 grama, promjer je 21 milimetar, a debljina 1,25 milimetara. Sadrži 90 posto, odnosno 5,8 grama ili 0,1867 unci čistoga zlata.

9. Jugoslavenski zlatnik Josip Broz Tito

Postoje desetine izdanja zlatnih kovanica s likom Josipa Broza Tita. Među najpopularnije i najrasprostranjenije spadaju zlatnici kovani u povodu 8. mediteranskih igara održanih u Splitu 1979. godine, te oni izdani povodom 14. zimskih olimpijskih igara u Sarajevu.

U povodu mediteranskih igara iskovana je serija nominale 1500 dinara, 2000 dinara, 2500 dinara i 5000 dinara.

Svaka od navedenih kovanica sadrži drugi motiv na poleđini, dok je prednja strana uvijek ista: lik Maršala i tekst koji ga okružuje: "JOSIP BROZ TITO - POKROVITELJ VIII MEDITERANSKIH IGARA SPLIT 1979". Kovanice svih nominala iskovane su u srbijanskoj zlatari u Majdanpeku. Sve nominale imaju čistoću 90 posto.

Nominala 1500 dinara

Na zadnjoj strani zlatnika nominale 1500 dinara nalazi se znak mediteranskih igara (tri olimpijska kruga na vodi) i tekst "SFR JUGOSLAVIJA" na latinici i cirilici.

Takođe je utisнутa riječ "DINARA - DINARJEV - DINARI" lijevo i desno od nominale. Težina zlatnika je 8,8 grama, a promjer 24 milimetara. U sebi sadrži 7,92 grama ili 0,2546 unci čistoga zlata.

Zlatna kovanica nominale 1500 dinara iskovana je 1978. godine u 35 hiljada primjeraka.

Nominala 2000 dinara

Zlatnik na zadnjoj strani ima utisnut grb Jugoslavije ispod kojeg se nalazi panorama bazena na splitskome Poljudu izgrađenog posebno za mediteranske igre. Težina zlatnika je 11,8 grama, a promjer 27 milimetara. U sebi sadrži 10,62 grama ili 0,3414 unce čistoga zlata. Godina izdanja 1978. Iskovana je u 35 tisuća primjeraka.

Nominala 2500 dinara

Poljudski stadion ili poljudska ljepotica kako mu tepaju Splićani, krasiti zlatnik nominale 2500 dinara. Težina zlatnika je 14,7 grama, promjer 30 milimetara. Sadrži 13,23 grama ili 0,4253 unce čistoga zlata. Broj iskovanih primjeraka je 35 hiljada.

Nominala 5000 dinara

Najveći zlatnik u nizu iskovan u povodu održavanja mediteranskih igara ima nominalu 5000 dinara. Na stražnjoj strani prikazana je panorama Splita s Dioklecijanovom palačom. Težina zlatnika je 29,5 grama, promjer 38 milimetara. Sadrži 26,55 grama ili 0,8536 unci čistoga zlata. Iskovan je u 15 tisuća primjeraka.

10. Švicarski zlatnik 'Vreneli - Helvetia'

18

Jedan od najcjenjenijih investicijskih zlatnika kovao se u Švicarskoj od kraja 19. do sredine 20. vijeka u nominalama od 10, 20 i 100 franaka.

Najrasprostranjeniji je zlatnik nominale 20 franaka, dok su zlatnici druge dvije nominale rijedi, zbog čega imaju dodatnu numizmatičku vrijednost.

Na obversu kovanice nalazi se lik švicarske djevojke, u engleskome govornom području poznate i kao "Swiss Miss", s prikazom Alpa u pozadini. Iznad djevojčine glave ispisana je riječ HELVETIA (Švicarska). Revers zlatnika sadrži švicarski grb koji razdjeljuje nominalu "20 FR". Ispod grba utisнутa je godina izdanja. Ovaj se zlatnik smatra jednim od najljepših investicijskih buliona na svijetu.

Težina kovanice od 20 franaka iznosi 6,45 grama, promjer je 21 milimetar, a debljina 1,25 milimetara. Sadrži 90 posto, odnosno 5,8 grama ili 0,1866 unci čistoga zlata. U istoriji je ukupno proizvedeno više od 60 miliona primjeraka.

11. Talijanski zlatnik 'Marengo' (Vittorio, Umberto)

Italijanski zlatnici od 20 lira iz druge polovice 19. stoljeća, poznati i kao "Marengi", na sebi su imali utisnut lik Vittorija Emanuela II. Kovani su u razdoblju od 1861. do 1878.

Sljedeći monarh koji je imao čast biti prikazan na italijanskim zlatnim kovanicama od 20 lira bio je kralj Umberto I. Zlatnici s njegovim likom kovani su u razdoblju od 1878 do 1897. godine.

19

Sa novim vijekom na italijanske je zlatnike stigao lik novog monarha s novim-starim imenom Vittorio Emanuele III. Prvo izdanje iskovano je 1902. godine, a zatim su se izdanja neredovito pojavljivala svakih nekoliko godina sve do proglašenja Italije republikom. Kovance zadnjih izdanja iz 1926. i 1927. godine imaju danas veliku numizmatičku vrijednost, budući da su izdani u svega nekoliko desetaka primjeraka.

Na zadnjoj strani kovance prikazan je grb Italije na štitu sa vladarskom krunom na vrhu zaokružen lavorovim vijencem. Oko grba isписан je tekst REGNO D'ITALIA, te nominala (L 20, odnosno, 20 lira).

Težina kovance iznosi 6,45 grama, promjer je 21,5 milimetar, a debljina 1,25 milimetara. Sadrži 90 posto, odnosno 5,8 grama ili 0,1867 unci čistog zlata.

12. Ugarski zlatnik 'Ferencz Jozsef'

Poznavaoci istorije prisjetit će se činjenice da je Austro-Ugarska monarhija bila dvodjelna država, u kojoj su Austrija i Ugarska imale pristojnu dozu nezavisnosti.

Jedan od autonomnih poslova svake od dviju članica Monarhije bilo je i izdavanje novca. Stoga je Ugarska (Mađarska) za svoje potrebe potkraj 19. i početkom 20. vijeka izdavala zlatni novac s likom cara Franje Josipa. Te su se kovanice koristile i u Hrvatskoj.

Nominala 10 kruna

Ugarski zlatni novac koji vam predstavljamo izdavao se potkraj 19. i početkom 20. vijeka u godišnjim izdanjima. Zadnje izdanje iskovano je 1915. godine, neposredno pred raspad države. Kovance izdane te godine prodaju se uz značajnu numizmatičku premiju, međutim godišta prije toga mogu se i danas dobiti po tek neznatno većoj cijeni od trenutne cijene zlata od kojega su izrađeni.

Na obverzu kovance nalazi se cijeli lik Franje Josipa I, s kružno postavljenim tekstrom FERENCZ JOZSEF I K A CS ES M H S D O AP KIR i godinom izdanja na dnu. Revers sadrži tadašnji mađarski grb što ga podupiru dva anđela. Iznad grba stoji natpis MAGYAR KIRALYSAG, a ispod je navedena nominala kovanice (10 korona).

Težina kovance od 10 kruna jest 3,3875 grama, a sadrži 90 posto čistoga zlata ili 0,098 unci (3,05 grama). Najveća količina ovog zlatnika proizvedena je 1911. godine (više od 1,8 miliona komada), 1904. (1,53 miliona) i 1910. (1,36 miliona). Zadnje godine izdanja 1915, iskovano je svega 54 hiljade primjeraka, pa zbog toga taj zlatnik ima znatniju numizmatičku premiju.

Nominala 20 kruna

Dvostruko vredniji zlatnik imao je nominalu od 20 kruna i izrađivao se od dvostruko više čistoga zlata. Težina mu je iznosila 6,775 grama, promjer 21 milimetar, sadržavao je 90 posto zlata, 6,097 grama ili 0,196 unci.

Proizvodio se u razdoblju od 1892. do 1915. godine. Motivi na licu i naličju, baš kao i tekst, bio je identičan kao i na zlatniku od 10 kruna, uz izuzetak nominale koja je, glasila "20 KORONA".

13. Ugarski zlatnik forint i franak 'Ferencz Jozsef'

Budući da je Ugarska u doba Habsburške monarhije imala ovlast kovati svoj vlastiti novac, u vrijeme Latinske monetarne unije krajem 19. i početkom 20. vijeka, izdane su dva zlatnika nominirana u forintima i francima, kako bi se i Ugarska mogla priključiti toj uniji.

Prednja strana ugarske kovanice bila je vrlo slična austrijskoj kovanici dualne nominale. Sadržavala je lik kralja Franje Josipa (Franz Jozef), no tekst je bio isписан na mađarskom jeziku: "FERENCS JOZSEF I K A CS E S M H S D O AP KIR".

Na zadnjoj strani se nalazi ugarski grb, a oko grba nalazi se natpis "MAGYAR KIRALYSAG".

Nominala 4 forinti / 10 franaka

Manja kovanica imala je nominalu od četiri forinta (ispisano uz desnu stranu grba kao 4 Frt), te 10 franaka (ispisano uz lijevu stranu grba kao 10 Fr). Bila je teška 3,23 grama, te je bila izrađena od slitine čistoće 90 posto, što znači da je sadržavala 2,9 grama čistoga zlata. Promjer joj je bio 18 milimetara.

Nominala 8 forinti / 20 franaka

Veća je kovanica bila nominale osam forinti (8 Fr), odnosno, 20 franaka (20 Fr) slično kao i kovanice ostalih članica monetarne unije - Francuske, Italije, Švicarske i Belgije. Težila je 6,46 grama, a u sebi je sadržavala 5,81 gram čistoga zlata ili 90 posto. Promjer joj je bio 21 milimetar.

14. Južnoafrički zlatnik 'Krugerrand'

24

Premda nije striktno numizmatički proizvod, južnoafrički Krugerrand smatra se jednim od najrasprostranjenijih zlatnika na svijetu. Prvo izdanje iskovano je 1967. godine, a proizvodi se od zlata iskopanog u bogatim nalazištima Južne Afrike.

Na prednjoj strani ovog zlatnika nalazi se lik Paula Krugerranda, predsjednika Južnoafričke Republike iz druge polovice 19. vijeka. Kružno oko Krugerrandova lika nalazi se tekst s nazivom zemlje izdanja isписан na dva jezika afrikaanskom i engleskom: SUID AFRIKA - SOUTH AFRICA (Južna Afrika).

Zadnja strana zlatnika prikazuje južnoafrički nacionalni simbol antilopu "springbok". Iznad antilope isписан је назив златника KRUGERRAND, лијево и десно исписана је година изданja razdijeljena motivom, а на дну се налази текст takođe исписан на језицима африкаanskome i engleskome FYNGOUD - FINE GOLD (чисто злато).

На дну је исписана количина злата у uncama (31,1035 грама) што га златник садржи. "1 oz" значи једна unca, "1/2 oz" представља половину unce (15,5517 грама), "1/4 oz" је једна четвртina unce (7,7758 грама), а "1/10 oz" označава златник од једне десетине unce (3,1103 грама).

Krugerand od једне unce има промjer од 32,77 milimetara, дебљину 2,84 milimetara, теžи 33,930 грама. Krugerand od пола unce има промjer 27,02 milimetara, дебљину 2,215 milimetara, а теžи 16,965 грама. Krugerrand од четвртине unce има промjer 22,06 milimetara, дебљину 1,888 milimetara и тежину 8,482 грама. Krugerrand од једне десетине unce има промjer од 16,55 milimetara, дебљину од 1,35 milimetara, и тежину од 3,393 грама.

15. Kanadski zlatnik 'Javorov list' (Maple leaf)

25

Kanadski zlatnik Javorov list (Maple leaf) почео се 1979. године производити у Канадској краљевској ковници (Royal Canadian Mint, Monnaie Royale Canadienne). Bio je to jedan od првих инвестицијских булиона на svijetu.

Sve do 1982. godine, годишња изданja ovoga zlatnika bila su kovana u zlatu чистоće 99,9 posto. Kanadska je kovnica, међutim, међу првима u svijetu usavrшила rafiniranje zlata do чистоће 99,99 posto, te je od 1983. na dalje почела kovati zlatnike koji praktički uopće nisu sadržavali neplemenite metale. Neka izdanja Kanadske kraljevske kovnice dostigla су чистоću od 99,999 posto.

Na licu zlatne kovanice nalazi se lik engleske kraljice Elizabeth II, ispod kojega je navedena nominala (50 dolara na kovanici od jedne unce), te godina izdanja.

Naličje zlatnika sadrži javorov list, nacionalni simbol Kanade. Oko središnjeg motiva isписан је текст CANADA i FINE GOLD 1 OZ OR PUR. Sa lijeve i desne strane lista ispisana je brojka 9999 koja označava čistoću zlata.

Zlatnik "Javorov list" proizvodi se u veličinama od jedne dvadesetine unce (1,555 grama), jedne desetine unce (3,1103 grama), jedne četvrtine unce (7,775 grama), jedne polovine unce (15,55 grama) i jedne unce (31,1035 grama). Svaka od njih ima odgovarajuću nominalu od 1, 5, 10, 20 i 50 kanadskih dolara, te predstavljaju službeno sredstvo plaćanja u Kanadi

16. Kineski zlatnik 'Panda'

26

Zlatnici s utisnutim likom simpatičnoga medvjedića pade kuju se u Narodnoj Republici Kini od 1982. godine, i do danas su se etablirali među najpopularnije i najtraženije investicijske zlatnike u svijetu.

Dizajn naličja kovanice, na kojem su prikazani prizori iz života kineskoga medvjedića, mijenja se svake godine, što kovanici daje zanimljivo sakupljačko svojstvo. Izuzetak su izdanja iz 2001. i 2002. godine koje imaju identičan dizajn.

S prednje strane zlatnika utisnuta je slika Nebeskoga hrama u središtu Pekinga, iznad kojega je polukružno kineskim pismom, isписан tekst "Zhonghua Renmin Gongheguo" ili u prevodu "Narodna Republika Kina". Na dnu je utisnuta godina izdanja, a ukoliko se radi o komemorativnome izdanju, kovanica sadrži dodatne pisane oznake.

Kovanica se smatra službenim sredstvom plaćanja u Kini, te se izdaje u nominalama od 25 juana ili 1/20 unce, 50 juana ili 1/10 unce, 100 juana ili 1/4 unce, 200 juana ili 1/2 unce i 500 juana ili jedne unce. Izdanja puštena u optjecaj između 1983. i 2000. imaju niže nominale, koje se kreću u rasponu između 5 i 100 juana.

Čistoća zlata od kojega su "Pande" izrađene jest 99,9 posto. Kovanica od jedne unce ima promjer 32,05 milimetara i debljinu 2,70 milimetara, te težinu 31,103 grama. Kovanici od pola unce promjer je 27 milimetara, dok joj je debljina 1,85 milimetara, a težina 15,55 grama. Najmanja kovanica, ona od jedne dvadesetine unce ima promjer 13,92 milimetra, debljinu 0,83 milimetra i težinu od 1,555 grama, dok je kovanica od desetine unce teška 3,11 grama, ima promjer 17,95 milimetara i debljinu 1,05 milimetara. I konačno, zlatnik od četvrtine unce teži 7,77 grama, ima promjer 21,95 milimetara i debljinu 1,53 mm.

Zlatnik "Panda", osim u standardnim težinama izraženim u uncama, izdan je 1991. godine i u težini od 1 grama, a nominala mu je bila 3 juana.

17. Meksički zlatnik od 50 pesosa

27

Prvo izdanje meksičkog zlatnika od 50 pesosa, poznatog i kao Centenario, iskovano je 1921. godine, u povodu stote obljetnice završetka meksičke revolucije, te proglašenja nezavisnosti od Španije. Komemorativna kovanica postala je, međutim, toliko popularna da je njezina proizvodnja nastavljena i u kasnijim desetljećima.

U razdoblju između 1949. do 1972. godine proizvedeno je gotovo četiri milijuna primjeraka, koji su na sebi imali utisnutu 1947. kao godinu izdanja, zbog čega se zlatnici toga godišta smatraju pretiskom (restrike).

Nakon što je građanima Sjedinjenih Država potkraj 1974. ponovno zakonski omogućeno da posjeduju zlatni novac, meksički je zlatnik od 50 pesosa postao jedan od najpopularnijih i najtraženijih investicijskih buliona.

S prednje strane kovanice prikazan je lik djevojke s krilima koja predstavlja slobodu, s lovovim vijencem u lijevoj ruci, te sa slomljenim okovima u desnoj. S lijeve strane ispisana je nominala "50 PESOS", a sa desne je utisnut podatak o količini čistoga zlata što ga kovanica sadrži: 37,5 Gr. ORO PURO. Pri dnu su ispisane dvije godine, 1821, odnosno godina završetka rata za nezavisnost Meksika, a potkraj je i godina izdanja. Dva poznata meksička vulkana, Popocatepetl i Iztaccihuatl, prikazana su u pozadini.

Na zadnjoj strani utisnut je meksički grb, orao koji u kljunu drži zmiju. Kružno oko orla isписан je tekst ESTADOS UNIDOS MEXICANOS.

Meksički zlatnik od 50 pesosa sadrži 1,2057 unci čistoga zlata, a izrađen je od legure koja se sastoji od 90 posto zlata i 10 posto bakra. Promjer mu je 37 milimetara, debljina 2,69 milimetara, a ukupna težina 41,66 grama.

18. Zlatnik 'Američki bizon' (American Gold Buffalo)

28

Primjeri prvog izdanja jednog od najljepših investicijskih zlatnika koji se trenutno proizvode u svijetu u optjecaj su pušteni 2006. godine, i od tada se nova izdanja pojavljuju u godišnjim razmacima. Dizajn zlatnika "Američki bizon" (American Gold Buffalo) nastao je na temelju kovanice o pet centi koja je kovana u razdoblju od 1913. do 1938. godine

Riječ je o prvoj masovno dostupnoj zlatnoj kovanici proizvedenoj u kovnici US Mint koja je izrađena od zlata čistoće 99,99 posto. Njezina je nominalna vrijednost 50 američkih dolara, težina joj je 31,108 grama, promjer 32,7 milimetara, a debljina 2,95 milimetara.

Na prednjoj strani kovanice nalazi se lik indijanca, kraj čije glave je ispisan tekst "LIBERTY" ("Sloboda"), dok je godina izdanja utisnuta na indijančev rame. Zadnja strana sadrži profil američkog bizona, po kojem je kovanica i dobila ime. Iznad bizona ispisani su tekst "UNITED STATES OF AMERICA" i "E PLURIBUS UNUM", a ispod bizonove glave "IN GOD WE TRUST". Na dnu je utisnuta nominala (\$ 50) te informacija o čistoći i težini zlata što ga kovanica sadrži (1 OZ .9999 FINE GOLD).

Kovanice s motivom indijanca i američkog bizona manjih nominala i težina izdane su prvi put 2008. godine. Kovanica nominale 5 dolara sadrži jednu desetinu unce zlata, nominala od 10 dolara sadrži jednu četvrtinu unce, a nominala od 20 dolara jednu polovinu unce.

19. Zlatnik 'Američki orao' (American Gold Eagle)

29

Djevojka koja simbolizuje slobodu prikazana je na prednjoj strani zlatnika "Američki orao" (American Gold Eagle), čiji je oblik nadahnut kovanicom od 20 zlatnih dolara kovanom između 1907. i 1933. godine. Autor dizajna bio je Augustus Saint Gaudens, porijetlom Irac, po kojemu je kovanica s početka vijeka dobila ime. Suvremena kovanica sadrži tekst "LIBERTY" postavljen polukružno na vrhu, te utisnutu godinu izdanja.

Zadnja strana prikazuje orla koji donosi maslinovu grančicu u vlastito gnijezdo. Iznad orla polukružno je ispisani tekst "UNITED STATES OF AMERICA", u sredini su utisnuta dva slogana po kojima je poznat američki novac: "E PLURIBUS UNUM" i "IN GOD WE TRUST". Polukružno ispod orlova gnijezda ispisana je informacija o nominalni i količini zlata: "1 OZ FINE GOLD - 50 DOLLARS".

Osim u nominali od 50 dolara, te količini zlata od jedne unce, zlatnik "Američki orao" proizvodi se i u nominalama od 5 dolara (jedna desetina unce), 10 dolara (jedna četrtina unce) i 25 dolara (jedna polovina unce).

Godina izdanja na zlatnicima kovanim u razdoblju od 1986. i 1991. ispisana je rimskim brojevima, nakon čega su se godine počele prikazivati standardnim (arapskim) brojevima.

Kovanica od jedne unce izrađena je od legure koja se sastoji od 91,67 posto zlata, 3 posto srebra i 5,33 posto bakra. Promjer joj je 32,7 milimetara, debljina 2,87 milimetara, a ukupna masa 33,93 grama. Cijena ove kovanice na svjetskom je tržištu obično jednaka ili malo veća cijeni zlata od kojega je izrađena.

20. Zlatnik 'kralj Milan I' iz Srbije

30

Kraljevina Srbija krajem 19. vijeka je izdala nekoliko izdanja standardnih zlatnih optjecajnih kovanica nominale od 10 i 20 dinara, budući da je u to vrijeme stupila u Latinsku monetarnu uniju, u kojoj se od država članica zahtjevalo da izdaju zlatnike točno određenih mjera.

Prvo izdanje kovanice od 20 dinara u optjecaju se pojavilo 1879. godine, a drugo 1882. godine. Na prednjoj strani oba izdanja nalazi se lik srpskog kralja Milana Obrenovića okrenutog udesno. U krugu oko glave kralja Milana na prvom se izdanju pojavljuje tekst isписан cirilicom MILAN M. OBRENOVIĆ IV. KNJAZ SRPSKI, dok je tekst drugoga izdanja izmijenjen i pojednostavljen, a glasi (također isписан cirilicom) MILAN I. KRALJ SRBIJE.

Na zadnjoj strani kovanice utisnut je vijenac s kraljevskom krunom na vrhu, te ispisanim nominalom ciriličnim pismom 20 DINARA, ispod čega je utisnuta godina izdanja. Na rubu kovanice isписан je tekst "BOG ČUVA SRBIJU" također na cirilici.

Težina kovanice od 10 dinara iznosi 3,22 grama, a promjer joj je 18 milimetara. Kovanica od 20 dinara teži 6,45 grama, a promjer je 21,5 milimetar. Obje kovanice sadrže 90 posto zlata.

21. Zlatni dukat 'kralj Aleksandar'

Po uzoru na austrijske zlatne dukate, Kraljevina Jugoslavija početkom 30-tih godina prošloga vijeka izdala je seriju zlatnih kovanica s likom kralja Aleksandra. Kovance su imale identičan promjer, debljinu i težinu kao austrijski dukati, odnosno, kao i venecijanski dukati iz 18. stoljeća.

Zanimljivo je da su svi izdani dukati Kraljevine Jugoslavije na sebi imali utisnutu puncu, odnosno, znak kojim se potvrđivala vjerodostojnost kovanice. Postojala su tri znaka koja su utiskivana u donjem desnom kvadrantu svake kovanice: žitni klas, kukuruzni klas ili mač. Utisnuti znak vrlo je malen, i moguće ga je identifikovati samo pod povećalom.

Svi zlatni dukati iz ovoga izdanja imali su čistoću 986.

Promjer jednostrukog dukata iznosi 20 milimetara, debljina 0,7 milimetara, a težina mu je 3,49 grama. U sebi sadrži 0,1106 unci čistoga zlata.

Na prednjoj strani jednostrukog dukata izdanog od strane Kraljevine Jugoslavije prikazan je lik kralja Aleksandra, oko kojega se kružno nalazi cirilični tekst ALEKSANDAR I KRALJ JUGOSLAVIJE. Koso ispod biste isписан је cirilični tekst KOVNICA A.D. a ispod teksta se nalazi punca, odnosno, utisnut je znak autentičnosti. Sa zadnje strane utisnut je kraljevski grb s dvoglavim orlom, na čijim se prsimu nalaze srpski grb s ocilima. Polukružno oko grba isписан је tekst na latinici KRALJEVINA JUGOSLAVIJA i godina izdanja, a u podnožju grba ispisana je broj jedan (1) i tekst DUKAT lijevo i desno od brojke isписан latiničnim i ciriličnim pismom.

4 dukata

Težina četverostrukog dukata iznosi 13,9636 grama, promjer mu je 40 milimetara, a debljina 0,7 milimetara. U sebi sadrži 0,4430 unci čistoga zlata.

Četverostruki dukat što ga je izdala Kraljevina Jugoslavija na licu sadrži dva lika. Kralj Aleksandar s naočalima i u svečanom kraljevskom odijelu stoji kraj kraljice Marije koja na glavi ima tijaru. Polukružno oko kralja i kraljice isписан је ћирилични текст KRALJ ALEKSANDAR I. KRALJICA MARIJA, dok је на дну sitnim slovима ћириличним словима isписано KOVNICA A.D. Punca se nalazi iza leđa kralja Aleksandra, odmah nakon završetka kružno postavljenoga teksta. Na naličju se nalazi kraljevski grb s dvoglavim orlom koji ima srpski na prsima. Polukružno oko grba isписан је tekst na latinici KRALJEVINA JUGOSLAVIJA i godina izdanja, а u podnožju je ispisana brojka četiri (4) i tekst DUKATA lijevo i desno od brojke isписан на оба pisma (latinično i ћирилично).

22. Američki zlatnik 20 dolara (twenty dollars)

Zlatnik što su ga u Americi popularno nazvali "dvostruki orao" ("double eagle") počeo se kovati 1849. godine u nominali od 20 dolara. Postoje dva različita dizajna ove zlatne kovanice, "Liberty Head" ("Glava Slobode") koja je kovana do 1907. godine (slika lijevo), te "Saint Gaudens" koja je bila u proizvodnji od 1903. do 1933. godine. Potonja je kovanica ime dobila po dizajneru koji ju je oblikovao, Augustusu Saint-Gaudensu.

33

Iako se smatra da je riječ o nadimku, naziv "dvostruki orao" zapravo je službeno ime ove kovanice, koje se spominje i u američkome zakonu na temelju kojega je zlatnik kovan.

Kovanica "Liberty Head" s prednje strane sadrži lik djevojke koja predstavlja Slobodu, s tijarom na kojoj je ispisano "LIBERTY". Kružno oko njezine glave utisnuto je 13 zvijezda, a na dnu ispod lika nalazi se godina izdanja.

Naličje kovanice sadrži orla koji u kandžama drži strelice a na prsima ima američki grb. Iznad orla polukružno je isписан tekst "UNITED STATES OF AMERICA". Između glave i teksta utisnuto je 13 zvjezdica unutar kojih piše "IN GOD WE TRUST".

Lijevo i desno isписан je tekst "E PLURIBUS UNUM", a na dnu je utisnuta nominala. Na ranijim je izdanjima nominala ispisana skraćeno "TWENTY D.", dok se na kasnijim izdanjima ona pojavljuje ispisana u potpunosti "TWENTY DOLLARS".

Kovanica je izrađena od legure koja sadrži 90 posto zlata i 10 posto bakra. Promjer joj je 34 milimetara, a težina 33,43 grama. U sebi sadrži 30.09 grama ili 0,967 unci čistoga zlata.